

ŠKOLSKO/OPĆINSKO/GRADSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2019. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 4. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

_____

Broj postignutih bodova ____ / 70

Potpis članova Školskog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

U PRVA TRI ZADATKA JEDAN JE ODGOVOR TOČAN. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.

1	

 1. Koje se od navedenih mjesta nalazilo unutar područja poznatoga pod nazivom "Ostatci ostataka"?
- a) Đurđevac   b) Topusko   c) Udbina   d) Virovitica
1	

 2. Koja od navedenih rijeka ima najveću dužinu toka na hrvatsko-slovenskoj granici?
- a) Dragonja   b) Drava   c) Kupa   d) Sutla
1	

 3. Koja je od navedenih vrsta stijena najzastupljenija u Primorskoj i Gorskoj Hrvatskoj?
- a) dolomit   b) pješčenjak   c) sedra   d) vapnenac

U SVAKOM OD SLJEDEĆIH PET ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2	

 4. Koji su od navedenih otoka postojali za vrijeme zadnjeg ledenog doba?
- a) Brač   b) Cres   c) Palagruža   d) Sušac   e) Vis
2	

 5. Koji su od navedenih zaljeva nastali potapanjem riječnih dolina?
- a) Bakarski zaljev   b) Limski zaljev   c) Malostonski
d) Riječki zaljev   e) Plominski zaljev
2	

 6. Koje od navedenih rijeka čine granicu povijesne regije Baranja?
- a) Bosut   b) Drava   c) Dunav   d) Karašica   e) Vuka
2	

 7. Koji od navedenih segmenata državnih granica nisu strogo etničkog karaktera?
- a) granica sa Slovenijom u Istri   b) granica s Mađarskom na Dravi
c) granica sa Slovenijom na Kupi   d) granica s bosanskom Posavinom
e) granica s Hercegovinom
2	

 8. U koje se dvije županije nalazi najveći dio Like?
- a) Istarska županija   b) Karlovačka županija   c) Ličko-senjska županija
d) Primorsko-goranska županija   e) Zadarska županija

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM UPISIVANJEM SAMO JEDNOG SLOVA NA CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOM STUPCU. DVA SE POJMA U DESNOM STUPCU NE MOGU POVEZATI.

3	
---	--

9. Poveži hrvatske otoke koji su međusobno povezani međuotočnim mostom.

_____ Krk	A) Cres
_____ Lošinj	B) Ilovik
_____ Ugljan	C) Plavnik
	D) Sv. Marko
	E) Pašman

3	
---	--

10. Poveži vrijeme porijekla nastanka dijelova državnih granica s današnjim županijama u kojima se nalaze.

_____ do X. stoljeća	A) Istarska županija
_____ 1920. godina	B) Karlovačka županija
_____ 1954. godina	C) Koprivničko-križevačka županija
	D) Osječko-baranjska županija
	E) Vukovarsko-srijemska županija

3	
---	--

11. Poveži mjesta s imenima ilirskih plemena.

_____ Nezakcij	A) Daorsi
_____ Salona	B) Delmati
_____ Skardona	C) Histri
	D) Japodi
	E) Liburni

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA POVEŽI PAROVE UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.

2	
---	--

12. Poveži godišnje doba s područjima tlaka zraka koja dominantno utječu na vremenske prilike u Hrvatskoj.

A) azorska anticiklona	B) genovska ciklona
_____ proljeće	_____ ljetno
_____ jesen	_____ zima
_____ tijekom cijele godine	

2	
---	--

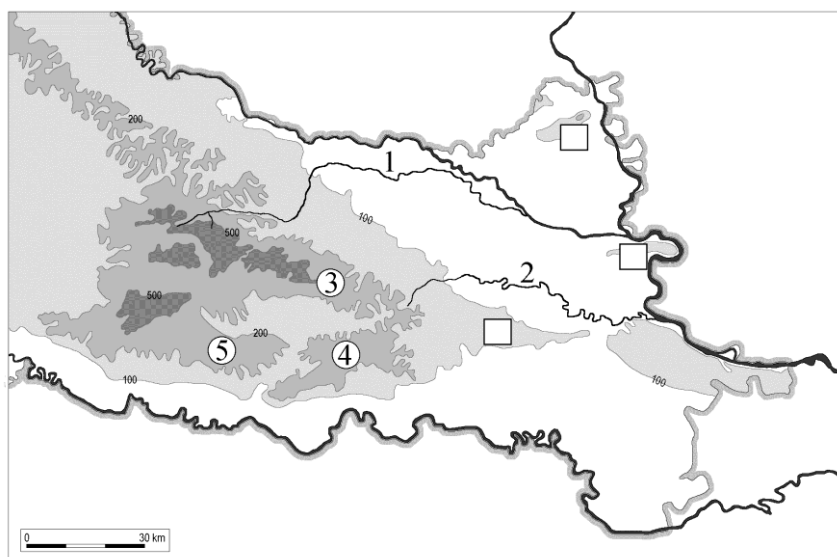
13. Poveži područja s karakterističnim obilježjem reljefa.

A) jezero Jarun	B) Jelas polje
_____ gorice	_____ korito rijeke
_____ mrtvica	_____ poloj
_____ terasna nizina	

U SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA DOPUNI REČENICE.

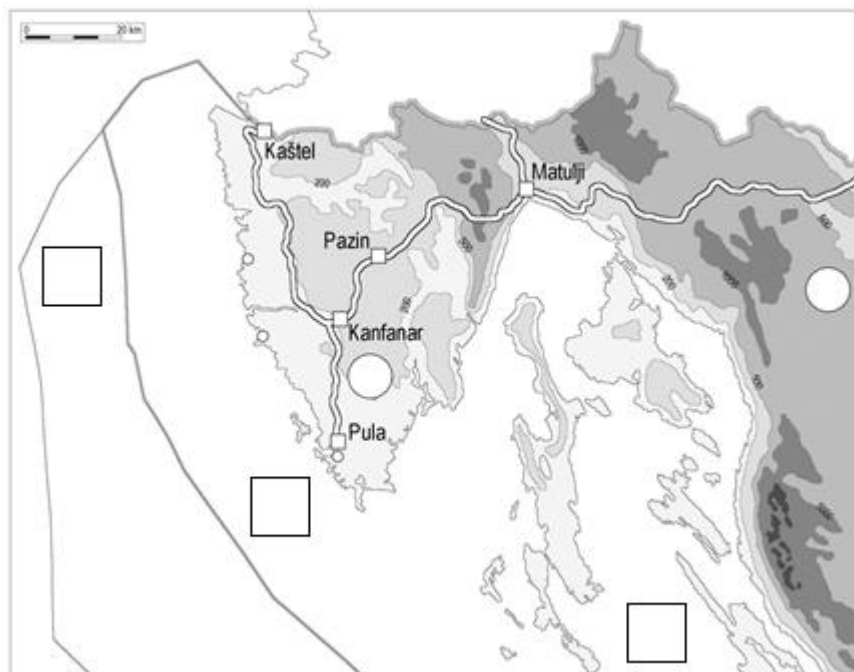
- 2** 14. Tijekom zimskog dijela godine u prosjeku je temperatura zraka u Baškim Oštarijama na Velebitu viša nego u Gospiću i ta pojava se naziva _____, a njena posljedica su česte _____ (upiši naziv pojave).
- 2** 15. U Republici Hrvatskoj po Köppenovoj klasifikaciji u najvećem postotku dominira _____ klimatski podtip, a u najmanjem postotku zastupljen je _____ klimatski podtip (upiši oznake podtipova klime).
- 2** 16. Koliki je broj županija u Republici Hrvatskoj koje graniče s dvije države? _____
Ime najsjevernije od njih je _____.
- 2** 17. Na prostoru panonskog bazena tijekom alpske orogeneze nastale su veće uzvisine koje danas prema hipsometrijskoj podjeli (osim viših od 1000 m) ubrajamo u _____, a koje su u vrijeme paleogena bile okružene morem koje se nazivalo _____.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE ISTOČNE HRVATSKE.

- 1** 18. Na priloženoj geografskoj karti upiši slovo **A** u odgovarajući kvadratić kojim je označen baranjski praporni (lesni) ravnjak.
- 2** 19. Na priloženoj geografskoj karti brojevima 1 i 2 označena su dva pritoka Drave i Dunava. Na crte iza brojeva upiši odgovarajuća imena rijeka.
1 _____ 2 _____
- 3** 20. Na crte iza brojeva upiši imena gora označenih na priloženoj karti brojevima 3, 4 i 5.
3 _____ 4 _____ 5 _____

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE KARTE SJEVERNOG DIJELA JADRANSKE HRVATSKE.

2

21. Na priloženoj karti u odgovarajuće kružiće upiši pripadajuće slovo povezano s geološkim periodom nastanka vapnenca. Jedno je slovo viška.

T trijas   **J** jura   **K** kreda

2

22. Na priloženoj karti u odgovarajući kvadratić upiši broj **5** u epikontinentalni pojas i broj **6** u teritorijalno more. Jedan je kvadratić viška.

2

23. Na priloženoj karti zaokruži ušće rijeke čijim je donjim dijelom toka prolazila južna granica Slobodnog Teritorija Trsta. Konačno teritorijalno razgraničenje između Jugoslavije i Italije određeno je _____ godine.

2

24. Na priloženoj karti u cijelosti ispuni neizgrađeni dio punog profila istarskog ipsilona. Neizgrađeni dio punog profila odnosi se na autocestu A ____.

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽI ONAJ POJAM KOJI JE TOČAN.

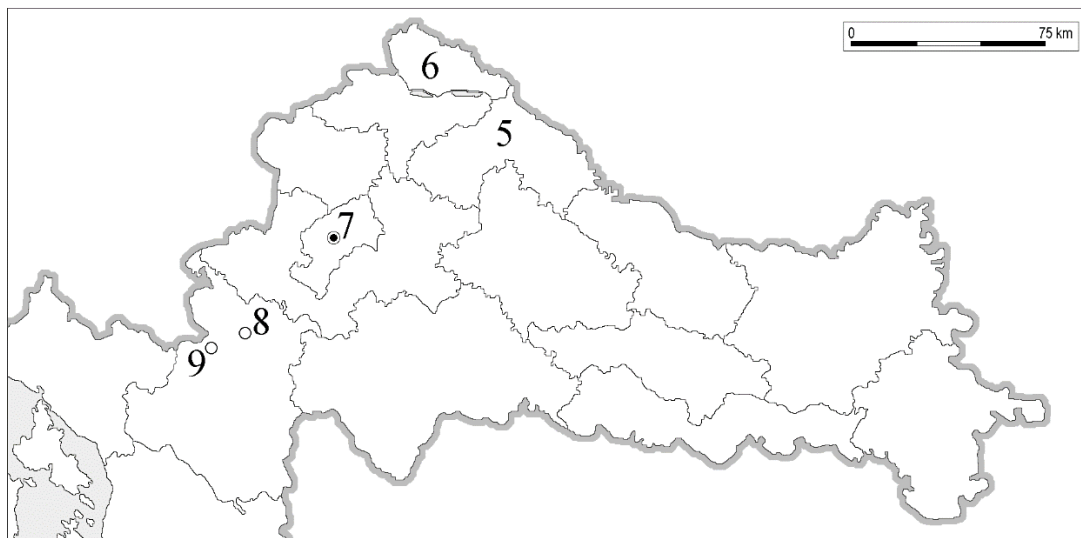
2

25. Stijene jezgara gora Panonske Hrvatske **Papuk i Psunj / Dilj gora i Požeška gora** nastale su tijekom geološkog razdoblja **paleozoik / mezozoik**. Južnije položeno Crnac polje dio je **poloja / riječne terase**, a njegovi nekada zamočvareni dijelovi posljedica su neotektonskog **izdizanja / spuštanja** uzduž velikih rasjeda.

2

26. Tijekom 19. stoljeća grad Zadar je u doba Austro-Ugarske Monarhije pripadao **austrijskom / mađarskom** dijelu monarhije. U isto doba grad Pula pripadao je **austrijskom / mađarskom** dijelu monarhije. Opisana je podjela postojala sve do **1914. / 1918.** godine, a neposredno nakon raspada Monarhije Pula i Zadar postali su dijelom **Kraljevine SHS / Kraljevine Italije**.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE KARTE ISTOČNE I SREDIŠNJE HRVATSKE.

- 3** 27. Đurđevac se nalazi u županiji čije je ime ____
 županija. Upiši slovo **A** u njeno područje na karti. Našice se nalaze u županiji čije je ime ____
 županija. Upiši slovo **B** u njeno područje na karti. Novska se nalazi u županiji čije je ime ____
 županija. Upiši slovo **C** u njeno područje na karti.

- 2** 28. Na priloženom grafičkom prilogu prikazan je simbol jednog zaštićenog područja prirode. Na crtu iza slova upiši njegovo ime, a slovo **D** upiši na kartu u županije u kojima se rasprostire to zaštićeno područje.

D _____

- 2** 29. Na priloženoj karti upiši slovo **E** u upravno-teritorijalnu jedinicu u kojoj se križaju paneuropski prometni koridor Vb i koridor X. Koridor Vb povezuje najveću hrvatsku luku čije je ime _____ sa Srednjom Europom.

- 3** 30. Ime županije u Panonskoj Hrvatskoj u kojoj se godišnje eksploatira najveća količina zemnog plina je _____, a na karti ta je županija označena brojem _____. Ime grada Središnje Hrvatske u kojem se spajaju tri kraka magistralnog plinovoda iz smjera sjevera, istoka i jugozapada Hrvatske je _____.

- 2** 31. Posavski i pyhrnski prometni pravac križaju se u naselju čije je ime _____, a na karti je označeno brojem _____. U odnosu na pružanje reljefa pyhrnski prometni pravac je _____.

ZADNJA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UPISIVANJEM ODGOVORA NA CRTU.

1	
----------	--

32. Izračunaj (na jednu decimalu) indeks razvedenosti obale kopna Hrvatske ako duljina obalne crte kopna iznosi 1777,3 km, a zračna udaljenost krajnjih točaka obale iznosi 526 km.

Odgovor: _____

Prostor za računanje

2	
----------	--

33. Ukupna duljina toka rijeke Neretve od izvora do ušća iznosi 225 km, rijeka Una kao granična rijeka ima duljinu toka u Hrvatskoj šest puta dužu nego Neretva, a postotni udio duljine toka rijeke Neretve kroz Hrvatsku iznosi 8,89 %.

Koliko kilometara iznose duljine tokova rijeka Neretve i Une kroz Republiku Hrvatsku? Rezultate zaokruži na cijele brojeve.

Neretva: _____ km

Una: _____ km

Prostor za računanje

2	
----------	--

34. Koji je naziv najviše kategorije zaštićenih područja Republike Hrvatske?

_____

Koliko je takvih područja u Ličko-senjskoj županiji? _____ (upiši broj)

1	
----------	--

35. U Republici Hrvatskoj najveći broj upravnih gradova nalazi se u županiji čije je ime _____ županija.